

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в Національному університеті цивільного захисту України

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в Національному університеті цивільного захисту України (далі – Положення) розроблене відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Кодексу цивільного захисту України, Національної рамки кваліфікацій, постанови Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 635 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти», інших нормативно-правових актів, що регламентують організацію освітнього процесу та порядок підготовки фахівців у закладах вищої освіти ДСНС України, Статуту Національного університету цивільного захисту України та Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України.

1.2. Положення визначає організаційні засади інклюзивного навчання в Національному університеті цивільного захисту України (далі – НУЦЗ України) з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають вищу освіту в НУЦЗ України;

інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

інклюзивна група – група у НУЦЗ України, де поряд із іншими здобувачами вищої освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту».

1.4. НУЦЗ України надає освітні послуги здобувачам вищої освіти (далі – здобувачам) на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх

здобувачів, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Ректор забезпечує створення у НУЦЗ України інклюзивного освітнього середовища.

2. Організація інклюзивного навчання

2.1. Інклюзивне навчання здійснюється за освітньо-професійними (освітньо-науковими) програмами, які реалізуються в НУЦЗ України.

2.2. Освітня діяльність НУЦЗ України ґрунтується на принципах організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів з особливими освітніми потребами, які передбачають:

створення інклюзивного освітнього середовища;

застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;

приведення території, будівель, споруд та приміщень НУЦЗ України у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил, а також розумне пристосування окремих будівель, споруд та приміщень для потреб осіб з інвалідністю, з урахуванням універсального дизайну;

забезпечення здобувачів з особливими освітніми потребами НУЦЗ України необхідними спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку згідно з типовим переліком, затвердженим МОН України;

забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;

забезпечення в разі необхідності розумного пристосування;

застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і науково-педагогічних (педагогічних) працівників;

забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат тощо).

3. Інклюзивна група

3.1. Інклюзивна група створюється на підставі письмового звернення здобувача з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

3.2. Утворення інклюзивної групи в НУЦЗ України та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу ректора НУЦЗ України.

3.3. Гранична чисельність здобувачів з особливими освітніми потребами в одній групі визначається, виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів, спеціальності, освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, пристосованості аудиторій тощо,

про що зазначається у наказі ректора НУЦЗ України.

4. Супровід інклюзивного навчання

4.1. З метою організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу осіб з особливими освітніми потребами, в НУЦЗ України межах існуючої штатної чисельності створюється група психолого-педагогічного супроводу (далі – Група).

4.2. Група діє на підставі цього Положення, Статуту НУЦЗ України, Положення про організацію освітнього процесу в НУЦЗ України та Положення про групу психолого-педагогічного супроводу здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в Національному університеті цивільного захисту України.

4.3. Керівник і члени Групи призначаються наказом ректора НУЦЗ України з числа науково-педагогічних працівників, представників адміністрації та інших фахівців НУЦЗ України.

4.4. Група виконує такі завдання:

співпрацює із структурними підрозділами НУЦЗ України щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами;

розробляє індивідуальний навчальний план здобувача з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни;

організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників НУЦЗ України та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;

консультує та надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам НУЦЗ України щодо організації освітнього процесу здобувачів з особливими освітніми потребами;

провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів з особливими освітніми потребами;

співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів з особливими освітніми потребами.

4.5. При організації освітнього процесу в інклюзивній групі враховуються психофізіологічні особливості та рівень підтримки, котрої потребують у процесі навчання здобувачі з особливими освітніми потребами різних нозологій: їх потреби в компенсації сенсорних порушень, соціально-психологічні чинники, що ускладнюють інтеграцію, потреби у фізичній реабілітації тощо.

4.6. Лекційні, практичні, семінарські та інші види занять в інклюзивній групі здійснюються з використанням спеціального обладнання, навчально-методичних матеріалів у формі, що допоможе здобувачам з особливими освітніми потребами у сприйнятті та засвоєнні інформації.

4.7. Справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів з особливими освітніми потребами передбачає забезпечення

розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі: збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови тощо.

Процес оцінювання проводиться у доступній формі, результати оцінювання мають демонструвати прогрес і досягнення в опануванні освітнього компоненту здобувачем з особливими освітніми потребами.

4.8. Для осіб з особливими освітніми потребами може передбачатися індивідуальна освітня траєкторія шляхом розроблення та реалізації Групою індивідуального навчального плану.

4.9. Індивідуальний навчальний план здобувача з особливими освітніми потребами розробляється представниками Групи за участю здобувача з особливими освітніми потребами з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особистості (за наявності), підписується такою особою (у разі коли особа є повнолітньою) або одним із її батьків (інших законних представників), затверджується ректором НУЦЗ України і передбачає пристосування чи модифікацію освітнього процесу для створення максимально комфортних умов для навчання здобувачів з особливими освітніми потребами.

4.10. Супровід здобувача з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

4.11. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід здобувачів з особливими освітніми потребами в НУЦЗ України передбачає, зокрема:

навчально-організаційний супровід - допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;

психолого-педагогічний (психолого-андрагогічний) супровід - системну діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

соціальний супровід - заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в гуртожиток, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

4.12. Супровід інклюзивного навчання здобувача з особливими освітніми потребами розпочинається з моменту зарахування та звернення особи з особливими освітніми потребами до НУЦЗ України й триває протягом всього терміну навчання.

4.13. З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в НУЦЗ України можуть бути обладнані ресурсні кімнати; приміщення для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури тощо.

5. Прикінцеві положення

5.1. Надання освітніх послуг НУЦЗ України особам з особливими освітніми потребами здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел.

5.2. Положення затверджується вченою радою НУЦЗ України та вводиться в дію наказом ректора.
